

АКАДЕМИЯЛЫҚ ЛИЦЕЙЛЕРДЕ ОҚЫҰШЫЛАРДЫҢ СӨЙЛЕҰ КОМПЕТЕНЦИЯСЫН ЖЕТИЛИСТИРИҰ УСЫЛЛАРЫ

Темирханова Зумрад Шухратовна

Қарақалпақ мәмлекетлик университетиниң таяныш докторанты

Ключевые слова: *урок, литература, развитие, обучение, методика, компетентность педагога, образование.*

Keywords: *lesson, literature, development, teaching, methodology, teacher competence, education.*

Өзбекстан Республикасының «Билимлендириў ҳаққында»ғы нызам талапларын, Президентимиздиң билимлендириўди жетилистириў ҳаққында шыққан қарарлары ҳәм пәрманларын әмелге асырыў ушын оқытыўды жеделлестириў зәрүр. Хәзирги дәўирде педагогика илиминиң раўажланыўы, жаслардың теориялық ой-пикирлери тереңлесип, анық жуўмақларға, әмелий әҳмийетке ийе техникалық ой-өриске өтип баратырғанлығы, жас әўладты тәрбиялаўда избе-из қатнас жасаў принципин басшылыққа алып, заманагөй оқытыў усылларынан пайдаланыўға болған талаптың артыўы ҳәм тәлим-тәрбия процессиндеги оқытыўшы ҳәм оқыўшы арасындағы қарым-қатнасты, олардың атқаратуғын хызметин өзгертиў зәрүрли методикалық мәселелерден есапланады. Усы көзқарастан академиялық лицейлердиң қарақалпақ топарларында инглиз тилин оқытыўда оқыўшылардың сөйлеў компетенциясын жетилистириў, оқытыўдың интерактив усыллары топарда шериклеслик жағдайында жаратылады. Интерактив усылға тийкарланған технологияны қолланып, оқытыўшы басшылығында оқыўшылар дәретиўши шериклес сыпатында ислесип, турақлы таярлыққа ҳәм мәселелерди жуўапкершиликли түрде шешиўге үйренеди.

Қарақалпақ топарларында инглиз тилин оқытыўда интерактив усыллар төмендеги нәтийжелерге алып келди: оқыўшылардың сабаққа, пәнге қызығыўшылығы артады, оқыў материалларын бекем өзлестиреди. Оқыўшылар тереңнен ойлаў ҳәм еркин пикирлеў раўажланады, қарым-қатнас жасаў мәденияты қәлиплеседи. Олар сабаққа белсендилик пенен қатнасады ҳәм пикирлесий ушын қолайлы дәретиўшилик орталық жаратылады. Сонлықтан қарақалпақ топарларында инглиз тили сабақларында интерактив технологиялардан

пайдаланыў, жеке тәжирийбе топлаў ең әҳмийетли методикалық мәселелерден есапланады.

Қарақалпақ топарларында англиз тилин оқытыўда жасларды тыянақлы билим алыўға тартыў, көркем шығарманың мазмунын аңлаў, саналы ойлаў, ой жуўмағын шығарыў мәселелери әмелге асады. Нәтийжеде сын көз қарас пенен ойлаўдың жаңа усыллары ҳәм пикирлеў механизмлери ислеп шығылыўы ҳәм қолланыўы керек.

Қарақалпақ топарларында англиз тилин оқытыўда оқыўшылардың аўызеки ҳәм жазба сөйлеў тилин раўажландырыў тәлиминиң әмелий тәрәплерин күшейтиў, жаслардың сөз байлығын өсириў мазмунын анықлаў, және де нәтийжели жұмыслар менен усыллар, шынығыўлар системасын ислеп шығыў, тәжирийбелер тийкарында раўажландырып барыў мақсетинде оқыў методларынан пайдаланыў мәселелери изертленип атыр.

Қарақалпақ топарларында англиз тилин оқытыўда пән муғаллимлери оқыўшылардың аўызеки ҳәм жазба сөз мәдениятын раўажландырыў бағдарында барлық пәнлерди оқытыўда дыққат аўдарады. Жасларды мәдениятлы ҳәм таза сөйлеўге, еркин ҳәм ғәрезсиз пикирлеўге мүмкиншилик жаратыўшы тәлим орталығын жаратыў бойынша тийисли илажлар әмелге асырылып атыр. Бул бойынша тәлим-тәрбия мазмунының норматив-ҳуқықый тийкарлары жетилистирилди ҳәм материаллық базасы жаратылды. Бағдарламада берилген дәрәтпелер ҳаққында муғаллим оқыўшыларға кең түрде пикирлеп сөйлеп береді. Муғаллим буннан басқа бир неше сораўларды тахтаға жазып көрсетеді. Оқыўшылардың сораўларға жуўап бериўи төмендеги талаптарға жуўап бериўи керек: оқыўшының тема ҳаққында түсиниги болыўы, оның аўызеки сөйлеў тәсири ҳәм түсиникли болыўы; оқыўшының аўызеки ҳәм жазба сөйлеўде айтылажақ пикири анық ҳәм избе-из баянланыўы, пикирди избе-из баян етиў, муғаллим тәрәпинен дүзген жоба тийкарында әмелге асырыў; берилген сораўларға жуўабында ҳәмме гәп бир-бирине мазмунлы байланысқан болыўы, айрым тийкарғы ўақыя ҳәдийселер ҳаққындағы пикирлердиң түсирилип қалдырмаслығы, керексиз сөзлердиң тәкирарланбаслығы, кейинги пикирлер алдыңғы пикирлердиң даўамы болып келиўине айрықша дыққат берилиўи;

Қарақалпақ топарларында англиз тилин оқытыўда муғаллимның ең бас ўазыйпасы – бул оқыўшылардың аўызеки сөйлеў ҳәм жазба тилин раўажландырыў, оқыўшыларды әдебий тилден дурыс пайдаланыў усылларын, оларды еркин ҳәм мазмунлы пикирлеўге ўиретиў керек.

Оқыўшылар бағдарламада берилген шынығыўларды жаздырыў хәм оқытыў арқалы төмендеги билим хәм көнликпелерди ийелеўи керек. Оқыўшылар берилген шынығыўдағы мысалларды қызығыўшылық пенен оқып, хәрбир сөздиң мәнисин тереңнен өзлестирип, өзлерине керекли билим хәм тил байлығына ийе болады. Бул билим жеңилден, аўырға, әпиўайыдан қоспалыға деген педагогикалық пикирлер сақланып, оны үйретиў муғаллимниң ўазыйпасы болып қалады. Оқыўшылар усы билими тийкарында сөз байлығын раўажландырып барады. Өзлери билетуғын сөзлердиң мәнисине толық түсиниўи, муғаллимниң ўазыйпасы олардың билим алыўдағы қызығыўшылығын есапқа алып аўызеки сөйлеў хәм жазба тилин раўажландырыўдан ибарат.

Оқыўшылардың тил байлығын бир тәреплеме раўажландырыўдың усылларын қолланыў керек. Олардың күнделикли турмыста қолланылып жүрген сөзлерин англиз тилине аўдарып, бир-бири менен сөйлесиўде пайдаланады. Оқыўшылардың аўызеки сөйлеген сөзлеринде астарлы мәнили сөзлер, англиз тилиниң түрли тараўларына байланыслы термин сөзлер ушырайды. Сөйлеў – бул оқыўшылардың тилден пайдаланыўының тийкарғы көриниси. Оның менен бирге онда оқыўшының тил байлығының раўажланыў дәрежеси, мәденияты, саўатлылығы жағдайы көринеди. Мәнили сөйлеў арқалы оқыўшының дүньяға көзқарасы раўажланып, барған сайын оның ой өриси, сөйлеў мәденияты раўажланып барады. Сонлықтан оқыўшылардың ойланып, мәнили сөйлеўине көбирек итибар бериў керек.

Сөйлеў компетенция – бул оқыўшының мәнили, дәл, анық хәм тәсирли сөйлеўиниң ең жоқарғы шыңы. Бул мәселени әмелге асырыўда оқыўшыларды тилдиң грамматикалық, орфографиялық, лексикалық, семантикалық, стильлик қағыйдаларын тереңнен үйретип барыў хәрбир оқытыўшының методикалық ўазыйпасы.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЯТЛАР

1. Yusupov K.A. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıwdıń ilimiy metodikalıq tiykarları. Monografiya. – Tashkent: NIF MSH, 2024. –172 b
2. Qabulova M. V-IX klasslarda oqıwshılardıń awızeki hám jazba sóylew tilin rawajlandırıw metodikasi. Oqıw qollanba. – Nókis: Bilim, 2023. – 120 bet.
3. Yusupov K.A. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıwda ádebiy materiallardı tallaw metodikasi. Monografiya. – Tashkent: METHODIST NASHRIYOTI, 2023. –120 b

4. Yusupov K.A., Yusupov I.K. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıwda innovaciyalıq-pedagogikalıq texnologiyalar. Oqıw qollanba. – Tashkent: METODIST NASHRIYOTI, 2023. – 120 b
5. Юсупов К.А. Ш.Сейтов прозасын таллаў усыллары. (Методикалық қолланба). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2017. – 4 б.т. – 64 бет.
6. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде қарақалпақ әдебиятын сабақтан тыс жұмыслар арқалы үйрениўдиң илимий методикалық мәселелери. (Методикалық қолланба). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2018. – 5 б.т. – 80 б.
7. Юсупов К.А. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw metodikası. Sabaqlıq. – Tashkent: Sano-standart, 2018. – 21 б.т. – 336 б.
8. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде қарақалпақ әдебиятын оқытыў методикасы. Монография. – Нөкис: Qaraqalpaqstan, 2019. – 7 б.т. – 112 б.
9. Юсупов К.А. Академик лицейларда қарақалпақ адабиётини ўқитиш методикаси (педагогика фанлари доктори (DSc) диссертацияси автореферати). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2021. – 4 б.т – 66 бет.
10. Юсупов К.А. Kórkem shıǵarmalardıń mazmunıń úyreniw metodikası. Oqıw qollanba. – Tashkent: Yosh avlod matbaa, 2021. – 23,75 б.т. – 380 б.
11. Юсупов К.А. Qánigelik hám pedagogikalıq ámeliyat. Oqıw qollanba.– Nókis: Ilimpaz, 2021. – 3.75 б.т. – 60 б.
12. Yuspov KA Arnawlı pánlerdi oqıtıw metodikası. sabaqlıq. – Tashkent: INNOVATSIYA-ZIYO, 2022. – 19 б.т. – 304 б.
13. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw texnologiyaları. Oqıw qollanba. – Tashkent: INNOVATSIYA-ZIYO, 2022. – 9.3 б.т. – 144 б.
14. Konis A. Yusupov. Studying Forms of Teaching Karakalpak Poetry at Academic Lyceums. Eastern European Scientific Journal. Germany. Ausgabe, 3-2018. 72-75.
15. Konis A. Yusupov. Studying Karakalpak Poetry in Academic Lyceums by Various Methods in Class. Eastern European Scientific Journal. (ISSN 2199-7977). Germany. 1-2019. 83-85.
16. Yusupov K.A. Scientific and theoretical foundations of teaching Karakalpak literature at academic lyceums // Journal of Critical Reviews. (ISSN 2394-5125). – Vol 7, Issue 7, 2020. – №1. – P.P. 349-354 (<https://www.scopus.com /sourceid / 21100920227>).
17. Yusupov K.A. Akademik litseylarda qaraqalpoq adabiyoti // Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2020. – №6. – Б. 40-41 (13.00.00. №8).

18. Yusupov K.A. Methods of teaching literary material at academic lyceums according to the program // *Academicia. An International Multidisciplinary Research Journal (India)*. (ISSN: 2249-7137). – Vol. 10 Issue 5, 2020. – P.P. 1628-1634 (Impact Factor: SJIF 2020= 7,13).

19. Yusupov K.A. Curricula for teaching karakalpak literature. // *Academicia: An International Multidisciplinary Research Journal* <https://saarj.com>. Academicia ISSN: 2249-7137 Vol. 11, Issue 5, May 2021, Стр. 1069-1074. Impact Factor: SJIF 2021 = 7.492, 10.5958/2249-7137.2021.01525.1

20. Yusupov K.A. Scientific and methodological problems of studying karakalpak literature. // *Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR)* <https://www.tarj.in>. ISSN: 2278-4853 Vol 10, Issue 5, May, 2021. Стр. 585-590. Impact Factor: SJIF 2021 = 7.699. 10.5958/2278-4853.2021.00451.1

21. Юсупов К.А. Изучение творчества Чингиза Айтматова в академических лицеях // *Til va adabiyot ta'limi*. – Тошкент, 2021. – №7. – стр. 52-53 (13.00.00. №8).

22. Юсупов К.А. Научно-методических основы преподавания каракалпакской литературы. *International Scientific Journal Theoretical & Applied Science* p-ISSN: 2308-4944 (print) e- ISSN:2409-0085 (online) Year: 2021 Issue: 11. Pp. 362-371. <http://T.Science.org>.

23. Юсупов К.А. Педагог шайыр лирикасы ҳам тәлим-тәрбия мәселелери // *Ilim ha'm ja'miyet*. Нукус давлат педагогика институти журналы. – Нукус, 2021. – №4. – Б. 100-102.

24. Юсупов К.А. Өсербай Әлеўовтың лирикасын үйрениў. «Әмиўдәрья» журналы, 2021, – №4, – Б. 63-68.

25. Юсупов К.А. Развитие устной культуры учащихся на уроках литературы // *Til va adabiyot ta'limi*. – Тошкент, 2022. – №1. – Б. 70-71

26. Yusupov K.A. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida qoraqalpoq adabiyotini o'qitish masalalari // *Til va adabiyot ta'limi*. – Тошкент, 2022. – №2. – Б. 17-18 (13.00.00. №8).

27. Yusupov K.A. Teaching students the methods of artistic depiction in Karakalpak prose. // *Journal of Hunan University (Natural Sciences)*. Vol. 49. No. 04. April 2022. Page - 590-603.

28. Yusupov K.A. Methods of selection of Karakalpak Novels. // *Journal of Positive School Psychology*. (Scopus) Volume. 6, No. 4 (2022). Page - 26-30. ISSN: 7152-7159.

29. Yusupov K.A. Learning Discussing the Epic Novels. // *Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching*. Volume 7 I March 2022. Page - 26-30. ISSN: 2795-739X.

30. Юсупов К.А. Обучение основам письменной речи учащихся. // «PEDAGOGS» international research journal. Volume-7, Issue-1, April-2022. – Стр. 176-181.
31. Yusupov K.A. Theoretical foundations of teaching Karakalpak literature. // GALAXY international interdisciplinary research journal (GIIRJ). ISSN (E): 2347-6915. Vol. 10, Issue 5. May, (2022). PP. 210-216.
32. Yusupov K.A. Qoraqalpoq adabiyotini úqitish masalalari // Journal of new century innovations. (WSRjournal.com), Volume - 5, Issue - 6. May, (2022). PP. – 113-122.
33. Юсупов К.А. Изучение произведений писателя на уроках литературы // Международный научно-образовательный журнал «Образование и наука в XXI веке». Выпуск №26 (том 4), май, 2022. – Стр. 196-201.
34. Yusupov K.A. Methodologu for analyzing iyrical works in literature lessons. // Miasto Przyszłości. (**Impact Factor: 9.2**). Vol. 26 (2022). Page - 200-208. ISSN: 2544-980X.
35. Юсупов К.А. Изучение творчества С.Мажитова в школе. //V Международный журнал научных исследований «Научный импульс». Выпуск №1, 30 август, 2022. – Стр. 44-50.
36. Yusupov K.A. Methods of Teaching the Works of O.Satbaev in Schools. // Journal of intellectual prperty and human rights. Vol. 01 Issue. September - 2022. Page - 44-53. ISSN: 2720-6882. <https://juournals.academiczone.net/index.php/jiph>
37. Yusupov K.A., Jiemuratova A.S. Develorment of Oral and Written Speech of Students in Schools. // Journal of intellectual prperty and human rights. Vol. 01 Issue. September - 2022. Page – 56-66. ISSN: 2720-6882. <http://juournals.academiczone.net/index.php/jiph>
38. Yusupov K.A. of Teaching Korakalpok literature // Central asian journal of literature, philosophy and culture. Vol. 03 Issue: 10 - 2022. Page – 75-85. eISSN: 2660-6828.
39. Юсупов К.А. Образ Айдос бия в каракалпакской литературе. // I International science conference on multidisciplinary research, Abstracts of International Scientific and Practical Conference. Berlin, Germany January 19-21, 2021, стр. 766-769
40. Юсупов К.А. Изучение в современной каракалпакской лирике. / III International science conference on e-learning and education, Abstracts of III International Scientific and Practical Conference. Lisbon, Portugal February 2-5, 2021, стр. 349-353.

41. Юсупов К.А. Изучение творчество Казакбай Юлдашева /V Международная научно-практическая конференция по новым тенденциям в науке и образовании «Theoretical and scientific bases of scieetific thought», 16-19 февраля, 2021 г., Рим, Италия, стр. 503-508.

42. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде А.Атажановтың прозасын үйрениў. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 443-448.

43. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде Аббаз Дабылов лирикасын оқытыў технологиялары. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 431-432.

44. Юсупов К.А. Юсупов И.К. Академиялық лицейлерде Әжинияз шайыр лирикасын оқытыў технологиялары. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 437-442.

45. Юсупов К.А. Юсупов И.К. Лирикалық шығармаларды оқытыў методикасы. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 469-474.

46. Юсупов К.А. Изучение литературных жанров. / VIII Международная научно-практическая конференция «Problems and tasks of modernity and approaches to their solution», 02-05 марта, 2021 г., Токио, Япония, стр. 198-203.

47. Юсупов К.А. Изучение творчества Аденбая Тажимуратова в академических лицеях. /IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 226-232.

48. Юсупов К.А. Изучение произведения писателя в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Иерусалим, Израил, стр. 233-238.

49. Юсупов К.А., Алламбергенова Минайым. Изучение творчества Кали Жуманиязова в академических лицеях. /IX Международная научно-

практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 239-243.

50. Юсупов К.А. Изучение творчества Конысбай Камалова в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Иерусалим, Израил, стр. 250-256.

51. Юсупов К.А. Изучение произведения Мамбеталы Кайыпова в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 257-264.

52. Юсупов К.А. Изучать разборы эпических произведений в академических лицеях. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон.

53. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде көркем шығармаларды оқыту технологиялары. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон, Португалия: стр.237-242

54. Юсупов К.А. Драмалық шығармаларды оқыту ұсыллары. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон, Португалия: стр. 243-248.

55. Юсупов К.А. Изучение лирика Кунхожа в академических лицеях. /XIII Международная научно-практическая конференция «Development of modern science: theory, methodology, practice», 18-19 марта, 2021 г., Мадрид, Испания: стр. 160-165.

56. Юсупов К.А. Жазыушылардың деретиушлик психологиясы. / XIII Международная научно-практическая конференция «Development of modern science: theory, methodology, practice», 18-19 марта, 2021 г., Мадрид, Испания: – стр. 180-185.

57. Юсупов К.А. Использование современных педагогических технологий в преподавании каракалпакской литературы / **Материалы Международной** научно-практической конференции. «Татарская литература и культура в контексте взаимодействия национальных литератур и искусств». Казанский федеральный университет, 26-27-марта, 2021 г. Стр.356-362.

58. Юсупов К.А. Изучение творчества Сапа Матчанова. /XV Международная научно-практическая конференция «The world science

of modernity. Problems and prospects of development», 25-26 марта, 2021 г., Париж, Франция: стр. 170-175.

59. Юсупов К.А. Инновационные технологии в обучении каракалпакской литературе /Материалы Международной научно-практической конференции. «Татарская поэзия и культура второй половины XX начала XXI века». Казань, 26- апреля, 2021 г. Стр.341-346.

60. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергенновтың «Айдос баба» (Мың тиллаға баҳаланған гелле) драмасын таллаў усылары / «Түркий халықлары фольлоры ҳәм әдебияты тарийхы изертлениўиниң әҳмийетли мәселелери» атамасындағы online халықаралық илимий-теориялық конференция материаллары топламы. – Нөкис: НМПИ баспасы, 2021 (27-28-май), – 245-248-бб.

61. Юсупов К.А. Карақалпақ прозасында миллий психологияның сәўлелениўи. /«Түркий филологияның әҳмийетли мәселелери» атамасындағы халықаралық илимий-теориялық конференция материаллар топламы. Нөкис, «Қарақалпақстан», 2021, 113-118-бб.

62. Юсупов К.А. 9-класста Б.Қайыпназаров лирикасын таллаў. /X Международная научно-практическая конференция «НАУЧНЫЕ ОСНОВЫ СОВРЕМЕННОЙ НАУКИ И ПРАКТИКИ», 23-26 ноября 2021 г., Греция. – 462-466 - бб.

63. Юсупов К.А. Развитие литературной речи и письменного языка учащихся на уроках литературы. “Models and methods for increasing the efficiency of innovative research” a collection scientific works of the international scientific conference (11 Desember, 2021) – Berlin: Copenhagen, 2021. ISSUE– p. 161-165.

64. Юсупов К.А. Қосық теориясын арнаўлы изертлеўши алым.. /Инсан қедири – инсанлар қелбинде. (илимий, илимий-публицистикалық ҳәм публицистикалық мақалалар топламы. – Нөкис: Қарақалпақстан, 2022, –151-159- бб.

65. Юсупов К.А. Анализ методика художественного произведения /Сборник материалов Международную научно-практическую конференцию посвященной 60 – летию кафедры «Педагогика» на тему: «Современное общество и педагогическое образование». Казакстан, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия университети. 22-апреля, 2022 г Стр.268-271.

66. Юсупов К.А. Ádebiyat sabaqlarında oqıwshılardıń dóretiwshilik kompetenciyasın rawajlandırıw. /The and analytical aspects of recent research: International scientific-online conference, Part 1, Issue 5: May 31st 2022. Turkiya, Istanbul: pp. 104-109.

67. Юсупов К.А. Эпик асарларини ўрганиш усуллари. / в конференция и публикацию статьи в сборнике «Международная конференция академических наук », 25- сентябрь, 2022. Россия. Стр. 115-126. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7111598>.

68. Юсупов К.А. Изучение лирических произведений на уроках литературы. /Spain International scientific-online conference: "Solution of social problems in management and economy" Part 1, Issue 2: September 20, 2022. www.conf.com. Spain, Испания: pp. 21-26.

69. Yusupov K.A. Akademiyaliq liceylerde poeziyalıq shıǵarmalardı oqıtıw usılları. /Proceedinngs of international Conference on Educational Discoveries and Humanities. Vol. 1 No.1 (2022): ICEDH. Texas, USA.pp. 46-58.

70. Юсупов К.А. Халмурат Сапаров дөретиўшилиқ жолы. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкіс, 1996. 3-4-саны, 54-60.

71. Юсупов К.А. Бердақ шығармаларын үйрениў усыллары. «Қарақалпақстан муғаллими» журналы, Нөкіс, 1996. 1-2-саны, 12-15.

72. Юсупов К.А. «Айдос бий» дәстаны хәм тарийх. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкіс, 2000. 2-саны, 94-96

73. Юсупов К.А. (авторлар менен бирге) Оқыўшыларымыз пикир айтады. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкіс, 2000. 3-саны.

74. Юсупов К.А. «Айдос бий» дәстаны хәм тарийх. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкіс, 2000. 6-саны, 112-115.

75. Юсупов К.А. Хәзирги дәўир хәм Бердақ шайыр мийрасына көз қарас. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкіс, 2001. 2-саны, 126-128.

76. Юсупов К.А. Хәзирги дәўир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образы. ӨзРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкіс, 2001. 5-саны, 130-131.

77. Юсупов К.А. Хәзирги дәўир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образының өзгешеликлери. ӨзРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкіс, 2001. 6-саны, 138-139.

78. Юсупов К.А. «Шырашылар» романының көркем психологизми. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкіс, 2006. 6-саны, 112-115.

79. Юсупов К.А. ХХ әсирдеги қарақалпақ прозасында көркем психологизм мәселелери. «Муғаллим хәм үзликсиз билимлендириў» журналы, 2007, 4-саны, 11-15 бб.

80. Юсупов К.А. Ишки монолог хәм шеберлик. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкіс 2008. 1-саны, 113-116 бб..

81. Юсупов К.А. Лирикалық прозада көркем психологизм. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкіс 2008. 2-саны, 124-127.

82. Юсупов К.А. Жазыўшылардың дәретиўшилик шеберлигин үйрениў методикасы. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-санлар, 126-129.
83. Юсупов К.А. И.Юсуповтың «Ўатан топырағы» шығармасының мазмунын үйрениў. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-саны, 46-49.
84. Юсупов К.А. Қарақалпақ әдебиятын интерактив методлар менен оқытыў усыллары. ҚМУ хабаршысы, 2011, 1-2-саны, 58-60.
85. Юсупов К.А. Қарақалпақ лирикасын изертлеўши алымның дәретиўшилигин үйрениў. «Муғаллим ҳәм үзликсиз билимлендириў» журналы, 2012, 1-саны, 3-8.
86. Юсупов К.А. «Академиялық лицейлерде И.Юсупов дәретиўшилигин лекция түрлери менен үйрениў усыллары». ҚМУ хабаршысы, 2012, 3-4-санлар, 30-32.
87. Юсупов К.А. Жазыўшылар дәретиўшилигин үйрениў усыллары. «Әмиўдәрья» журналы, Нәкис 2012. 4-саны, 115-118.
88. Юсупов К.А. Қонысбай Камалов-қарақалпақ прозасын изертлеўши алым. «Әмиўдәрья» журналы, 2014, 1-саны, 82-91.
89. Юсупов К.А. Әдилбай Қожықбаев-қарақалпақ әдебиятын изертлеўши. «Әмиўдәрья» журналы, 2014, 6-саны, 123-128.
90. Юсупов К.А. Әдебияттаныўда салмақлы орны бар алым. ҚМУ хабаршысы, №1, 2015, 132-136.
91. Юсупов К.А. Ш.Сейтов прозасында пейзаж ҳәм қаҳарман образын үйрениў мәселелери. ҚМУ хабаршысы, №2, 2015, 92-96.
92. Юсупов Қ. Оразбай Сәтбаев поэзиясының көркемлик өзгешеликтери. «Әмиўдәрья» журналы, №5, 2015, 77-87.
93. Юсупов Қ. Бердақ шығармаларын үйрениўде конференция сабақ түринен пайдаланыў. Түркий халықлар әдебиятының гейпара мәселелери, Нәкис-2004.Б. 30-32.
94. Юсупов Қ. Конфликт қаҳарманлар минез-құлқын ашыўдың негизи. Журналистика ва адабиёт: кеча ва бугун. (Илмий тўплами), 1-қисм. Т. : Юрист – маркази, 2008. 44-47.
95. Юсупов Қ. Прозада миллий психологияның сәйлеси. Журналистика ва адабиёт: кеча ва бугун. (Илмий тўплами), 2-қисм. Т. : «Юрист – медиа маркази», 2008. 148-150.
96. Юсупов Қ. Академик лицейларда Ажиниёз лирикасини ўқитишда кластер методини қўллаш. «Педагог кадрлар малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлашнинг замонавий шаклларини жорий этиш муаммолари», (Илмий – амалий конференцияси материаллари), Тошкент, 2009. 284-285.

97. Юсупов Қ. Академик лицейларда Ажиниёз лирикасини ўқитишда бурчаклар методи билан ўрганиш. «Олий ва касб-ҳунар таълими тизимида профессор-ўқитувчиларнинг малакасини ошириш жараёнини такомиллаштириш муаммолари», (Илмий –амалий семинар материаллари), Бухоро, 14-15-май, 2009. 133-136.

98. Юсупов Қ. Көркем шығармалардың мазмунын үйрениў методикасы. Миллий идентивлик ва оммавий ахборот воситалари. (Илмий мақолалар тўплами), Т. : «Юрист –медиа маркази», 2009. 48-51.

99. Юсупов Қ. И.Юсупов поэзиясын оқытыў усыллары. «НМПИ илим билимлендириў ҳәм тәрбия мәселелерин раўажландырыўдағы орны», (Республикалық илимий-теориялық конференция материаллары), Нөкис, «Қарақалпақстан», 2010, 185-187.

100. Юсупов К.А. Әдебияттануў илиминиң жан күйери еди... Илим ҳәм әдебияттың машақатлы жолларында. (илимий-әдебий ҳәм еске түсириўлер), Нөкис, 2012, 70-73.

101. Юсупов К.А.. Кәсип өнер коллежлеринде Т.Қайыпбергеновтиң «Көздиң қарашығы» романын үйрениў усыллары. Илимий топлам (Магистрантлар ушын), Нөкис-2012.Б. 93-94.

102. Юсупов К.А. «Т.Қайыпбергеновтиң «Қарақалпақ қызы» романында пейзаж ҳәм қахарман образы». Хәзирги филология илимлериниң әҳмийетли мәселелери. (Республикалық илимий-теориялық конференциясы мақалалар топламы, 1-бөлим), 2013жылы, 76-80.

103. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде Айдос бий образын үйрениў. (Айдос деген уллы киси.). Бердақ миллий мәдениятымыздың байтереги. (Илимий топлам, Нөкис, «Билим»), 2013, 24-26.)

104. Юсупов К.А. Әдилбай Қожықбаев-қарақалпақ әдебиятын изертлеўши. « Әдебиятшы - алым ҳәм устаз » ҚМУ, Нөкис , 2014, 125-133.

105. Юсупов К.А. Әжинияз шайырдың лирикасын оқытыўда интерактив методлардың қолланылыўы. «Қарақалпақ әдебиятының жарық жұлдызлары». (Илимий мақалалар топламы). Нөкис, «Қарақалпақстан», 2015, 42-46.

106. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергеновтың «Тәнхә өзиңе мәлим сыр» повестинде қахарман образын жасаў усылы. «Қарақалпақ әдебиятының жарық жұлдызлары». (Илимий мақалалар топламы). Нөкис, «Қарақалпақстан», 2015, 42-46.

107. Юсупов К.А. Фәрезсизлик дәўирде Бердақ дәретиўшилигиниң үйренилиўи. «Бердақ-классикалық әдебиятымыздың бийик шыңы»

атамасындағы республикалық илимий-теориялық конференция материаллары топلامы. КМУ, Нөкис, 2017.

108. Юсупов К.А. Ғәрезсизлик дәуирде Бердақ дәретиўшилигин үйрениў. «Классикалық әдебияты жәмийеттеги манаўий жаңаланыў мәселелери» атамасындағы халық аралық илимий-конференция материаллары топلامы., Нөкис, «Илим», 2017, 49-51.

109. Юсупов К.А. Содержание и способы изучения внеклассных работ по каракалпакской литературе в академических лицеях. (Международная научно-практическая конференция «Фундаментальные научных исследования».) Астана, 2018.стр.116-122.

110. Юсупов К.А. Фантастикалық романды таллаў усыллары. / International scientific –online conference: Intellectual education technological solutions and innovative digital tools. Netherlands conference. January, 2023. - pp. 10-19.

111. Юсупов К.А. Изучение в современной каракалпакской прозы / "England" modern psychology and pedagogy: problems and solution. Vol. 11 No.1 (2023): London conference: January, 2023. - pp. 5-14.

112. Юсупов К.А. Изучение лирических произведений в школе // Международный научно-образовательном электронном журнале «Лучшие интеллектуальные исследования». – Москва: Том-1, часть 8. 10-27- 2023 г. – Стр. 44-52.

113. Yusupov K.A. Qaraqalpaq ádebiyatı boyınsha dógerek jumislarnı shólkemlestiriw usılları // O'zbekistonda fanlararo innovatsiyalar va ilmiy tadqiqotlar jurnalı. Volume 2, No.23 (2023) 2023-10-20. Page-1-13.

114. Юсупов К.А. Методов обучения лирика Ж.Аймурзаева в школе // Международный научный журнал «Научный импульс». – Москва: №14 (100), часть 1. Октября, 2023 г. – Стр. 218-230.

115. Yusupov K.A., SCIENTIFIC AND THEORETICAL ASPECTS OF TEACHING KARAKALPAK FOLKLORE WORKS IN THE SENIOR CLASSES. . "American journal of Public Diplomacy and International Studies. www.grnjournal.us (AJPDIS global research Network), Volume 01, Issue 08, 2023 ISSN (E): 2993-2157, Impact Factor=7.49. SJIF 2023=7.49. Page-20-25.

116. Yusupov K.A. Teaching methods of literary works in Karakalpak literature . "American journal of Science on Internation and Human Development . www.grnjournal.us (AJPDIS global research Network), Volume 01, Issue 08, 2023 ISSN (E): 2993-2750, Impact Factor=7.49. SJIF 2023=7.49. Page-55-60.

117. Yusupov K.A. Scientific and methodological problems of studying Karakalpak literature at schools through extracurricular activities. "Best

Journal of International in Science, Research and Development. (www.bjisrd.com), Volume 2, Issue: 10, 2023 ISSN:2835-3579, New York. Impact Factor=9.1. Page- 317-325.

118. Yusupov K.A. Joqari klasslarda "Alpamis" dastanining oqituvda interaktiv texnologiyalar // Международный современный научно-практический журнал «Новости образование: Исследование в XXI веке». – Москва: №14 (100), часть 1. Октября, 2023 г. – Стр. 194-205.

119. Yusupov K.A. Joqari klasslarda xalq awizeki dastanlarning oqituvda interaktiv texnologiyalar // Международный современный научно-практический журнал «Новости образование: Исследование в XXI веке». – Москва: №14 (100), часть 1. Октября, 2023 г. – Стр. 206-217.